

Forord til ny utgave

22. november 2013 kunne vi slippe jubelen løs. Magnus Carlsen hadde blitt verdensmester. Et fantastisk eventyr hadde fått sin fantastiske avslutning.

For min del begynte historien allerede vinteren 13 år tidligere. Magnus var ni år gammel og spilte mot en av mine elever fra sjakklinjen på Norges Toppidrettsgymnas, NTG. «Han kan bli stormester før han er 14», sa jeg like etterpå til faren. Og det stemte sannelig. Fire år senere fullbyrdet Magnus denne gjeveste tittelen i sjakk i den store årlige turneringen i Dubai i De forente arabiske emirater.

Denne boken ble utgitt første gang i kjølvannet av dette, og omhandlet historien fram til da. Det lyste selvfølgelig «to be continued» lang vei, men for min del var det et avsluttet kapittel. Jeg så den lille gutten og tenkte at jeg i hvert fall ikke skulle bli noen form for biograf over hans liv. Han skulle få utvikle seg og leve sitt ungdomsliv i fred. Eller såpass mye i fred som det lot seg gjøre for en stor barnestjerne. Jeg var nervøs nok for hvordan en bok ville virke på ham.

Men det var noen gode grunner til å skrive boken. I sjakkmiljøet er det viktig å være kjent, å være en profil, for å få invitasjoner til store turneringer. Og det ble i hvert fall Magnus i ung alder. Selvfølgelig var det prestasjonene som banet vei, men tanken bak boken var å bygge opp Magnus' profil.

Og forhåpentligvis kunne Magnus venne seg til å bli omtalt. Sånn som kronprinsen og prinsessen var nødt til det. Det er mye stress med å være kjendis, men kanskje er det lettere om man vokser inn i det i ung alder. Det er ikke så godt å si. I hvert fall er Magnus, i likhet med kongefamilien, nødt til å håndtere denne biten. Han kommer ikke utenom. Sånn er det bare.

Men det sentrale var at det lå en historie der. Det lå i kortene at noe stort var på gang. Det var fint å få historien skrevet ned. Da boken kom ut ble det kanskje bare oppfattet som en bok om en talentfull 13-åring. Men nå har det vist seg at denne lille gutten skulle bli vår nye sjakk-konge. Interessen rundt Magnus er enorm. Denne første delen av hans historie blir nå plutselig sett i et nytt lys.

Det er også lagt til et kapittel om veien fram til VM-tittelen i fjor høst.

Den første versjonen ble utgitt på norsk av Kom forlag og oversatt til engelsk,

tysk, nederlandsk og italiensk av det nederlandske sjakkforlaget New in Chess. Før VM-matchen i november 2013 ble boken utgitt på nytt på engelsk. Jeg utga også boken på nytt på eget forlag like før VM-matchen – til internt bruk for kurs- og turneringsdeltakere.

Jeg håper boken kan virke til inspirasjon for alle. Man kan lære noe av alle, heter det seg, og man kan i hvert fall lære noe av historien om Magnus Carlsen. Så her kommer eventyret enda en gang, i funklende nytt format og forhåpentligvis tilgjengelig for det brede publikum.

Asker, september 2014
Simen Agdestein

Forord til første utgave

«Hva? Han er bare 13 år! Er det ikke litt tidlig med en biografi?» Reaksjonen fra stormesterkollega Jonathan Tisdall var spontan da jeg ringte og lurte på om han ville oversette en bok om Magnus Carlsen til engelsk.

Jo, det er selvfølgelig veldig tidlig. Men det er ikke noen hvilken som helst 13-åring vi har med å gjøre. 26. april 2004, bare 13 år, 4 måneder og 26 dager gammel, presterte Magnus å bli verdens yngste stormester i sjakk.

«Det er som om en 13-åring skulle få nobelprisen i kjemi», prøvde jeg å forklare et massivt pressekorps om hvor stort dette egentlig var. For at folk har fått øynene opp for denne unggutten fra Lommedalen i Bærum like utenfor Oslo, er det ingen tvil om.

Det store mediegjennombruddet kom et par måneder tidligere da han slo eks-verdensmester Anatolij Karpov i et lynsjakkparti på Reykjavik.

Dagen etter sto ikke telefonen stille. Magnus var på Island, lykkelig uvitende om hvilket rabalder han hadde satt i gang. Jeg følte jeg snakket med rubbel og bit av medier den dagen. I hvert fall holdt jeg på fra seks om morgenen til langt på kvelden. «Alle» ville høre om vidunderet.

Etter fullbyrdelsen av stormestertittelen var vi så i gang igjen. Magnus var i Dubai i De forente arabiske emirater og feiret med iskrem på McDonald's, mens pressen skrek etter Magnus-historier. Ja, ikke bare pressen. I vennekretsen har i hvert fall jeg et samtaleemne som slår an, og totalt ukjente kan ennå komme bort og kommentere: «Du verden, det er morsomt med den lille gutten, gitt!» «Slår han deg, eller?» «Hvor god kan han bli?»

Forhåpentligvis kan jeg gi noen litt mer utfyllende svar i denne boken. Jeg har fulgt og trent Magnus de fire siste årene, siden han var 9 år, og hele veien har jeg hoderystende måttet klype meg selv i armen. «Er det virkelig mulig!» «Han er da vitterlige bare 10 år!» «Deltagelse i høyeste klasse i Landsturneringen som 11-åring!» «Nordens yngste Internasjonal mester bare 12 år gammel!» Når han nå

som 13-åring går hen og blir stormester i sjakk, den yngste i verden, er det bare et naturlig skritt på en kometaktig utvikling.

Historien om Magnus er som et eventyr. Men det har altså ikke kommet som noen overraskelse. Visstnok hadde jeg sagt til faren en av de første gangene jeg så Magnus vinteren 2000 at han kunne bli stormester før han var 14 år. Det var opplagt at man hadde med et kjempetalent å gjøre.

Boken er lagt opp kronologisk. Vi følger Magnus på hans fantastiske vei fra han begynte å leke med sjakkbrikker i femårsalderen til han nå fremstår som verdens yngste stormester.

Mange fine partier er inkludert i boken. Jeg har forsøkt å kommentere disse på en lettfattelig måte med håp om å gjøre dem tilgjengelige selv for de som ikke kan så mye sjakk fra før. Partiene tydeliggjør historien, men boken kan også leses uavhengig av disse.

Det er en fordel å kunne litt om sjakk for å følge sammenhengen. For de som ikke er så bevandret i sjakkmiljøet, følger en liten sjakkordbok bakerst i boken der de mest brukte begrepene blir forklart.

Magnus Carlsen er et produkt av et godt miljø og en bevisst familie. Nettopp av den grunn er jeg ikke redd for å skrive en bok om Magnus – selv om han altså på mange områder stadig er en liten gutt.

Min gamle fotballtrener i Lyn, Erling Hokstad, pleide å si at det er hva man presterer i neste kamp som teller, ikke hva man har gjort før. Det samme gjelder her. Magnus er altfor ung til å begynne å hvile på laurbær. Fokus er stadig rettet framover.

Magnus spiller stadig sjakk for moro skyld. Han har fått lov til å boltre seg og gjøre det han liker aller best, nemlig å spille sjakk. Men skulle den lysten vende i en annen retning, er det helt greit. Det er mange som gleder seg med Magnus' sjakkprestasjoner og noen har allerede begynt å snakke om en fremtidig verdensmester, men det skal ikke få legge noe press på Magnus. Han skal få leke seg videre og i den retning og det tempo han selv måtte ønske.

Denne boken er historien om fenomenet Magnus Carlsen som ble stormester i sjakk bare 13 år gammel. Intensjonen er å skildre en eventyrlig historie slik vi rundt Magnus har opplevd den.

Vi har satt sluttstrek for beretningen etter VM i Libya i juni 2004, men det kan bare kort nevnes at Magnus like etterpå kom på delt førsteplass i høyeste klasse i Landsturneringen i Molde og tiden etterpå har vært belagt med store turneringer. Så følg med! Det blir nok mye moro framover også.

Takk til New in Chess, som gir ut boken på engelsk, tysk og nederlandsk og til Kom forlag, som står for den norske utgivelsen. Jeg har også fått verdifulle

innspill på teksten fra Maren Agdestein, min filleniese, og Marianne Aasen Agdestein, min ektefelle. Eirik Gullaksen fortjener også stor honnør for sin formidable hjemmeside (home.online.no/~eirikgu/bs.htm) der alt som har skjedd i norsk sjakk de siste årene er arkivert. Det har gjort søkearbeidet til en takknemlig jobb. Stor takk også til Henrik Carlsen, Magnus' pappa. Uten hans beretninger ville det vært umulig å skrive boken. Og takk selvfølgelig også til Magnus som har gledet så mange med sin fantastiske framgang.

Boken har i hovedsak blitt til i løpet av tre hektiske sommermåneder innimellom andre gjøremål. Takk også til familien som har vært tålmodige med meg.

Asker, juli 2004
Simen Agdestein

Verdensmesteren i munter passiar med forfatteren under sjakk-OL 2014
Foto: Olga Dolzhikova

